

จิตสำนึกในความเป็นพลโลกของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของตนเอง

นางสาวนิภา สุขติภักษ์

วิทยานพนธเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-487-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019307

๑๙๙๓

GLOBAL-MINDEDNESS OF PRATHOM SUKSA SIX LIFE EXPERIENCES AREA TEACHERS
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF
THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL
REGION NINE AS PERCEIVED BY THEMSELVES

Miss Nipa Sukpitak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-487-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ จิตสำนึกในความเป็นพลโลกของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของตนเอง

โดย นางสาวนิภา สุขพิทักษ์

ภาควิชา ประถมศึกษา

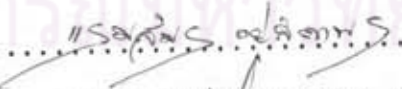
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร

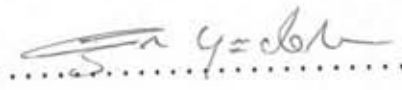

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
.....
(รองศาสตราจารย์ วารี ธีระจิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยาวโรจน์)

นิภา สุขพิทักษ์ : จิตสำนึกในความเป็นพลโลกของครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของตนเอง (GLOBAL-MINDEDNESS OF
PRATHOM SUKSA SIX LIFE EXPERIENCES AREA TEACHERS IN ELEMENTARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION NINE AS
PERCEIVED BY THEMSELVS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.แรมสมร อยู่สุภาพร,
237 หน้า. ISBN 974-582-487-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1). เพื่อศึกษาจิตสำนึกในความเป็นพลโลกของครูกลุ่มสร้าง
เสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของตนเองใน 8 ด้าน คือ การติดต่อสัมพันธ์
ระหว่างมนุษยชาติ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผลกระทบของการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อโลก
จริยธรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบและการเอาใจใส่ต่อโลก การมองโลกเป็นศูนย์กลาง การมุ่งอนาคต
การใช้ทรัพยากรโลก และการรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม 2). เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ
ของจิตสำนึกในความเป็นพลโลกใน 3 ด้าน คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลก ความคิด
เห็นที่มีต่อความเป็นพลโลก และการปฏิบัติตนในฐานะเป็นพลโลก

สมมติฐานการวิจัยนี้คือ องค์ประกอบของจิตสำนึกในความเป็นพลโลกใน 3 ด้าน มีความ
สัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีจำนวน 2 ฉบับคือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ
ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นพลโลก และแบบสอบถามการปฏิบัติตนในฐานะ
เป็นพลโลก และแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลกจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งมีค่า
สัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.85, 0.90 และ 0.68 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. โดยภาพรวม ครูกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจิตสำนึกใน
ความเป็นพลโลกอยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อพิจารณาจิตสำนึกในความเป็นพลโลกใน 8 ด้าน พบว่า ครูกลุ่มสร้างเสริม-
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจิตสำนึกในความเป็นพลโลกในด้านจริยธรรมเกี่ยวกับความรับ
ผิดชอบและการเอาใจใส่ต่อโลก การมองโลกเป็นศูนย์กลาง และการใช้ทรัพยากรโลกอยู่ในระดับมาก
และมีจิตสำนึกในความเป็นพลโลกในด้านการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษยชาติ ความหลากหลายทาง
วัฒนธรรม ผลกระทบของการกระทำของมนุษย์ที่มีต่อโลก การมุ่งอนาคต และการรู้จักใช้เทคโนโลยีที่
เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของจิตสำนึกในความเป็นพลโลกใน 3 ด้าน คือ ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลก ความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นพลโลก และการปฏิบัติตนในฐานะ
เป็นพลโลก มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภาควิชา.....ประถมศึกษา
สาขาวิชา.....ประถมศึกษา
ปีการศึกษา.....2535.....

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C340622 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION
 KEY WORD: GLOBAL-MINDEDNESS/TEACHER/LIFF EXPERIENCES AREA/ELEMENTARY

NIPA SUKPITAK : GLOBAL-MINDEDNESS OF PRATHOM SUKSA SIX LIFE EXPERIENCES AREA TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION NINE AS PERCEIVED BY THEMSELVES.
 THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. RAMSAMORN YOOSATHAPORN, Ph.D., 237 pp.
 ISBN 974-582-487-9

The purposes of this research were 1) to study the global-mindedness of Prathom Suksa six Life Experiences Area teachers in elementary schools under the jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission, Educational Region nine as perceived by themselves in eight following aspects : Interconnectedness of Humanity; Cultural Pluralism; Effects of Human on the World; Ethics of Responsibility and Care of the World; Globalcentrism; Futurist Orientation; The Use of World's Resources and Knowledge of Appropriate Technology; 2) to study the relationship of the global-mindedness components in the three following aspects : global knowledge, global opinion and global behavior.

The hypothesis of this research was the three aspects of global-mindedness components had significantly positive relationship at the .05 level.

The two instruments had been constructed by the researcher. The first one was a questionnaire consisted of Global Opinion and rating scale Global Behavior. The second one was the Global Knowledge Test. The reliability of the instruments was 0.85, 0.90 and 0.68 respectively. Responses were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and Pearson Moment Correlation Coefficient.

The findings of this research were as follow :

1. Global - Mindedness of Prathom Suksa six Life Experiences Area teachers was at the medium level.
2. Considering on eight items, Global-Mindedness of Prathom Suksa six Life Experiences Area teachers was at the high level in the aspects of Ethics of Responsibility and Care of the World, Globalcentrism, and the Use of World's Resources. The Global-Mindedness at the medium level was Interconnectedness of Humanity, Cultural Pluralism, Effects of Human on the World, Futurist Orientation, and Knowledge of Appropriate Technology.
3. The relationship of the global-mindedness components on the three following aspects : global Knowledge, global opinion and global behavior had significant positive relationship at the .05 level.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา
 สาขาวิชา..... ประถมศึกษา
 ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต..... *นิพนธ์ สุทธิรักษ์*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *สมชาย อธิธรรม*
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... */*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จและความเมตตาของรองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาแนะแนวทางการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วาปี ธีระจิตร ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญไวโรจน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณา ให้ข้อเสนอแนะต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล อาจารย์ธำรง ชูทัฬห อาจารย์วิริยะ บุญยะนิवास อาจารย์ ดร.ธีรพงษ์ ไพธาศี และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ ดร.จรูญิต แก้วกั้งवाल ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำแนะนำปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างดียิ่ง รวมทั้งตัวอย่างประชากรที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้

ขอขอบพระคุณ คุณแก้ว วิฑูรย์เฮียร และทีมงานหมอชาวบ้านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนในการจัดส่งแบบสอบถาม และการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ของผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา ขอขอบคุณเพื่อนครูโรงเรียนบ้านชมพูพานทุกท่าน และเพื่อน ที่ น้องทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

นิภา สุขพิทักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
สมมติฐานการวิจัย.....	12
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	12
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	13
วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
ความหมายของจิตสำนึกในความเป็นพลโลก.....	19
แนวคิดความเป็นพลโลก.....	19
ความหมายของจิตสำนึก.....	22
ความสำคัญของจิตสำนึกในความเป็นพลโลก.....	29
สาระสำคัญของจิตสำนึกในความเป็นพลโลก.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การศึกษา เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในความเป็นพลโลก.....	34
การสร้างจิตสำนึกในความเป็นพลโลกด้วยการบรรจุโลกศึกษา ในหลักสูตร.....	36
การสร้างจิตสำนึกในความเป็นพลโลกด้วยการจัดการเรียน การสอนโลกศึกษา.....	39
การสร้างจิตสำนึกในความเป็นพลโลกในการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	42
ครูกับการปลูกฝังจิตสำนึกในความเป็นพลโลก.....	45
คุณลักษณะของครูที่มีจิตสำนึกในความเป็นพลโลก.....	46
บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝัง จิตสำนึกในความเป็นพลโลก.....	49
เครื่องมือที่ใช้วัดจิตสำนึกในความเป็นพลโลก.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	76
ตัวอย่างประชากร.....	77
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	146
สรุปผลการวิจัย.....	148
อภิปรายผลการวิจัย.....	153
ข้อเสนอแนะ.....	165
รายการอ้างอิง.....	168
ภาคผนวก.....	180
ประวัติผู้วิจัย.....	237

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
01	จำนวนตัวอย่างประชากรครู จำแนกตามจังหวัดและอำเภอ.....	78
02	วิเคราะห์เนื้อหาตามหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่สอดคล้องกับสาระสำคัญของจิตสำนึกในความ เป็นพลโลก.....	182
03	จำนวนแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ส่งไป และได้รับคืน จำแนกเป็น รายจังหวัด.....	84
1	จำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามเพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ และศาสนา.....	95
2	จำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จ การศึกษา วิชาเอกที่ศึกษา สถานศึกษา ภูมิภาค เน้น และที่พักอาศัย...	97
3	จำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน ชั้นที่สอน เหตุผลในการสอน และประสบการณ์การอบรม.....	100
4	จำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามการติดตามการติดตามข่าวสาร..	104
5	จำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามประเภทข่าวที่สนใจอ่าน และ แหล่งข่าวที่ได้รับข่าวสาร.....	106
6	จำนวนและคำร้อยละของครู จำแนกตามประสบการณ์การเดินทาง และ ความสามารถทางด้านภาษา.....	109
7	คะแนนเฉลี่ยของจิตสำนึกในความเป็นพลโลกในภาพรวม และในแต่ละ ด้าน.....	115
8	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลก กับ ความคิด เห็นที่มีต่อความเป็นพลโลก.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลก กับการปฏิบัติตนในฐานะเป็นพลโลก.....	120
10	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นพลโลก กับการปฏิบัติตนในฐานะเป็นพลโลก.....	121
11	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลก จำแนกเป็นรายข้อ.....	122
12	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลก จำแนกเป็นรายด้าน.....	125
13	ค่าร้อยละของจำนวนครู จำแนกตามระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลก ทั้ง 8 ด้าน.....	126
14	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นพลโลก จำแนกเป็นรายข้อ.....	127
15	ค่าร้อยละของจำนวนครู จำแนกตามระดับคะแนนความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นพลโลก ทั้ง 8 ด้าน.....	136
16	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติตนในฐานะเป็นพลโลก จำแนกเป็นรายข้อ.....	137
17	ค่าร้อยละของจำนวนครู จำแนกตามระดับคะแนนการปฏิบัติตนในฐานะเป็นพลโลก ทั้ง 8 ด้าน.....	142
18	ดัชนีแสดงคุณภาพของแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลโลก จำนวน 15 ข้อ.....	202